

Становище

от проф. Иван Еленков, доктор на науките за културата, член на НЖ съгласно заповедта на Ректора на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ относно конкурс за заемане академичната длъжност „Доцент“ по Направление 3.1. Социология, антропология и науки за културата (Теория и история на културата. Социална и културна история на България. Ново и Най-ново време), публикуван в Държавен вестник бр. 105 от 11.12.2020

В конкурса участва само един кандидат: гл. ас. д-р *Галина Николаевна Праскова Гончарова*

Кратка биографична справка и оценка на публикационната дейност

Гл. ас. д-р Галина Гончарова е родена на 12 юни 1974 г. Академичното ѝ жизнеописание показва в възходяща последователна линия завършено през 1998 г. висше образование в специалност „Културология“ на Философския факултет при СУ „Св. Климент Охридски“ с магистърска степен. През 2011 г. защитава успешно дисертация на тема „Поколения, поколенчески дискурси и колективни времена: Употреби на генерационните деления в България през втората половина на XIX и началото на XX век“, с което и придобива научната и образователна степен „доктор“. След издържан успешен конкурс кандидатката започва работа в същата специалност и факултет на Софийския университет, преобладайки от 2001 до днес през академичните длъжности „хоноруван асистент“, „асистент“, „старши асистент“ и „главен асистент“.

Общо описание на представените материали по конкурса

Представените материали от единствената кандидатка : гл. ас. д-р Галина Николаевна Праскова (с научен псевдоним Гончарова) напълно покриват изискванията на конкурса и представят специфичната доказателствена част, относно изискуемите критерии по конкурса, както и представят цялостната ѝ продукция чрез списъци с публикации и цитирания, чрез текста на представените приноси и автобиография. Дадената документация е изрядна и подробна, като включва дигитални копия на публикациите, свързани с участието в този конкурс, както и резюмета на същите на български и английски език.

Представени са 2 монографии, 5 съставителства на солидни академични издания, 3 глави от книги на английски език, 33 статии в авторитетни научни списания и

сборници и множество публикации, съпътстващи изследователската и преподавателската ѝ кариера (учебници, рецензии, отзиви за конференции, интервюта). Тук следва да бъдат отбелязани и текстовете ѝ от нейни участия в национални и международни научни и образователни проекти, от изявите ѝ по академични форуми у нас и в чужбина – все трудове, открояващи безспорните постижения на едно забележително книжовно дело

Научните произведения на Галина Гончарова могат да бъдат разпределени в съответствие с критериите за минималните национални изисквания на ЗРАСРБ и Правилника към него както следва:

Група показатели „А“ – 50 точки;

Група показатели „В“ – 100 точки;

Група показатели „Г“ – 345 точки;

Група показатели „Д“ – 130 точки;

Група показатели „Е“ – 240 точки.

Взети вкупом всичко това са цифри, определено надхвърлящи рамките за минималните национални изисквания на ЗРАСРБ и недвусмислено посочващи нейната кандидатура за доцент по посоченото направление като ценен, талантлив и продуктивен изследователски кадър.

Научните ѝ трудове биха могли да се видят разпрострени в няколко полета на съвременното хуманитарното знание – изследвания в областта на социалната история, историята на културата, устната история и биографични изследвания. Постигнатото от нея има подчертано отражение и категорично влияние върху професионалната колегия, изразено и споделяно чрез многократни позовавания на творческото ѝ име.

Учебна дейност

Нейните преподавания, водените семинарни занятия и четените лекционни курсове, са друго потвърждение за развитието и напредъка на нейната академична кариера – през годините Гончарова е разработвала и провеждала различни семинари и лекционни курсове в Курсове в бакалавърски и магистърски програми на „Културология“, както и такива извън посочената специалност. Учебните ѝ програми се отличават по замисъл, съдържание и непосредствено изпълнение с високи научни достойнства, методическа издържаност и постигнати недвусмислени преподавателски резултати.

Приноси и становище за значението на нейното творческо дело

Кандидатката има ясно и трезво съзнание за собствените си научни приноси от представените публикации – широк хронологичен диапазон на културно-

историческата картина в проведените изследвания, плътна фактографска реконструкция, убедително представяне на модернизационните процеси в конфликти с традицията, раждането на новите елити и изграждането посредством тях на нови водещи колективни и индивидуални ценностни ориентири за по-добър и достоен човешки живот в епохата на модерността.

Последната ѝ монография, „Хроники на замогването и модернизацията в Царство България. Историята на Александър Тенев“, представена като основа за участието ѝ в конкурса, е изследвана без предходен аналог в научната литература и естествен център на тежестта на представените всички трудове в настоящия конкурс; произведение, даващо всички основания да бъде прието за представително обобщение на нейния цялостен досегашен изследователски опит. Изследването съчетава реконструктивна точност, концептуалност и сравнителна перспектива – интердисциплинарност е точното му определение. То съчетава подходи и понятия от културните изследвания, историческата антропология, микроисторията и социологията. Този неин интердисциплинарен подход дава възможност за въвличане на огромен емпиричен материал, останал извън вниманието на наличните подходи към миналото – работата на Гончарова дава възможност да бъдат осмислени неизброимо число маргинални свидетелства от последното столетие, пазени в разкази по семейната памет, лични архиви, читалища, малки местни музейни сбирки, регионални библиотеки и пр. – родословни схеми и бележки по тях относно локални инициативи, относно отношението на малки групи хора и отделни личности към големи национални събития, политически и културни процеси и пр.

Въз основа на огромния емпиричен материал Гончарова убедително аргументира своята оригинална теза за българския капитализъм като свят с подвижни граници, където социалните превъплъщения на нейните герои се извяват като модерни индивиди с хибридни статуси и роли, превръщайки колективистичните и/или патриархални ценности и нагласи в основа за реализация на индивидуални жизнени проекти извън границите на селото, рода и традициите. Книгата ѝ би могла да се определи като убедителен разказ за постигането на „българската мечта“ за напредък, богатство и порядъчност от времето преди социализма.

Нямам бележки или критически възражения, които да заслужават място в изложението. Нейните изследвания са несъмнени научни постижения с ясно изразени приноси в осмислянето и разбирането на човешката ситуация през изминалото близко историческо време.

Изтъквайки високите резултати от научната продукция на Галина Гончарова, нейното емпирично разнообразие, нейните теоретични, методологични и интерпретативни достойнства; посочвайки видимите проекции на представеното нейно цялостно творческо дело в науката; обзирайки плодотворната ѝ академична кариера, преподавателска практика и безспорен авторитет в колегиалната общност, с пълна убеденост, с тия завършващи рецензията ми думи, призовавам уважаемото Научно жури да гласува без колебание с „ДА”, избирайки я за „Доцент“ по ПН 3.1. Социология, антропология и науки за културата (Теория и история на културата. Социална и културна история на България. Ново и Най-ново време).

Проф. днк Иван Еленков

30 март 2021 г.

София